

Kotter, J. & Rathgeber, H., Onze ijsberg smelt!

Friday 11 May 2007

Fabels zijn geen fabeltjes... Een fabel is het voertuig van een boodschap die maar al te waar is. Omdat die boodschap verpakt zit in een (dier)verhaaltje begrijpen en onthouden we haar beter. We hebben die diervertellingen vast wel eens gelezen van bijv. Aesopus of de la Fontaine. In Harderwijk beginnen we de gavencursus met de fabel van de dierenschool, waarin het konijn moet leren vliegen en de vogel een hol moet graven. Het laat zich raden wat er gebeurt: Het konijn valt van een tak en de vogel breekt zijn snavel. Moraal: Ieder moet doen wat bij hem of haar past. Er zijn trouwens ook fabels waarin niet de dieren, maar de bomen sprekend worden ingevoerd. Zie daarvoor de fabel van Jotham in de bijbel (Richteren 9:7vv.) Sinds kort hebben we er een fabel bij - die van een kolonie pinguïns op een ijsberg in de Zuidelijke IJszee. De fabel heet "Onze ijsberg smelt!" Het gaat over succesvol veranderen in moeilijke omstandigheden. Dus allen die betrokken zijn bij veranderings-management in organisatie of kerk... opgelet en lees verder!

"Onze ijsberg smelt!" is het verhaal van een kolonie keizerspinguïns die naar volle tevredenheid op een ijsberg samenleven. Op een dag komt pinguïn Fred er achter dat de ijsberg gevaarlijk instabiel wordt en binnenkort wel eens zou kunnen breken. Hij gaat met het verontrustend nieuws naar Alice van de leiderschapsraad en overtuigt haar dat er absoluut iets goed mis is. Samen gaan ze naar Louis de Hoofdpinguïn en brengen een proces op gang van bewustwording en verandering. Niet alle pinguïns reageren zo begripvol. Sommigen zijn sceptisch of ronduit negatief. Sommigen zijn bereid om mee te denken. Na een heel traject van gesprek, vergaderen, van 'ja' en 'nee', van 'voor' en 'tegen' etc. worden er tenslotte verkenners opuit gestuurd. Op hun advies 'emigreert' de kolonie naar een andere ijsberg. Ze kiezen voor het nomadenbestaan, want het gaat tenslotte niet om deze of gene ijsberg. Je thuis is immers waar je dierbaren zijn! Meer vertel ik er niet over om de aardigheid er niet af te halen als u of jij de fabel zelf wilt lezen.

Het aardige van dit boekje - dat je overigens in no time uitleest - is dat de moderne inzichten inzake organisatietechniek en veranderingsmanagement allemaal een plekje gekregen hebben in het pinguïnverhaal. Veranderingen volgen elkaar in onze moderne tijd steeds sneller op. Als de organisatie 'op de schop' moet, kan het geen kwaad om als betrokkenen in dat proces eerst eens samen de fabel te lezen. Het maakt nogal wat uit of je jezelf herkent in de verkenners die een 'heldenmedaille' krijgt of in de pinguïn met de veelzeggende naam: 'nee nee'. De schrijvers van het boek weten waar ze het over hebben. John Kotter is sinds 1973 faculteitslid van Harvard Business School. In 1996 schreef hij *Leading Change* (Leiderschap bij verandering). Dit boek werd uitgeroepen tot het beste managementboek van het jaar en is het best verkopende boek over organisatieverandering in het afgelopen decennium. De tweede auteur van "Onze ijsberg smelt", Holger Rathgeber, ontwikkelde een training over de pinguïnfabel op basis van Kotters gedachtengoed en toetst zijn inzichten in de praktijk van het internationale bedrijfsleven. Het blijft in het boek niet alleen bij de fabel. De inzichten die daaruit spreken worden aan het slot keurig in kaart gebracht en op een rij gezet: Het proces van succesvolle verandering.

Ik dacht zo maar... ook in de kerk gedragen we ons vaak als de pinguïns uit de fabel. De literatuur over gemeenteopbouw neemt de organisatietechniek tegenwoordig zeer serieus. Natuurlijk - de kerk is het werk van de Heilige Geest. En we bidden om de leiding van de Heilige Geest. Maar dat sluit niet uit dat we op een verstandige manier beleid dienen te maken. De boeken van bijv. een Jan Hendriks over de 'vitale gemeente' en 'terug naar de kern' hebben ons destijds ook overduidelijk laten zien dat de sociologie dwars door de kerk heenloopt. Het is niet zo dat de wetten van de sociologie of van het veranderingsmanagement in de kerk buiten werking gesteld worden. Wél is het zo dat die wetten geheiligd worden! Daarom gaat het er in de gemeente anders aan toe - niet omdat we de wetmatigheden afschaffen, maar omdat we ze toewijden aan God en in perspectief van het Koninkrijk stellen. Daarom ook voor allen die in onze tijd met - vaak noodzakelijke - veranderingsprocessen bezig in en rondom de kerk: Lees de pinguïnfabel eens. Het is wel geen parabel van de Here Jezus, maar de boodschap is evident!

J(ohn) Kotter & H(olger) Rathgeber, Onze ijsberg smelt! Succesvol veranderen in moeilijke omstandigheden met illustraties van Peter Mueller, Uitgeverij Business Contact, Amsterdam / Antwerpen, 150 pagina's, ISBN 978 90 470 0092 1, € 19,90